

A pesti házmester.

Hogy is mondja az orfeum-dézkákon tá-molygó rézvörös orru házmester: „Emeleten, földszinten — En vagyok az uristen“. Nincsen abban semmi tuzás, ahogy a brettli-költök megénekelték a pajtáryomorító házmester ga-rázdálkodását. Sok mindentől szenved a buda-pesti proletár, de a legtöbb gyötrelmet mégis a házmester okozza neki, a házmester, aki a leg-nagyobb pesti hatalmasság, aki ura, parancso-lója, szolgabirája, atyaistene és — hogy még nagyobbat mondjunk — tisztaistvánja a szeren-csétlen partáynak. Nehéz dolog ujat mondani a házmesteri betyárkodásokról, de mert ez a su-lyos, égető probléma megoldatlanul ül a pesti proletárság tizezeinek nyakán, mindig be-szélni kell róla, állandóan foglalkozni kell vele. A házmesterkérdést valahogyan rendezni kel-lene, mert ez fojtogatja a legerősebben a mun-kásembereknek amugy is sok oldalról megos-tromolt nyakát. A már elviselhetetlenné vált lakásnyomoruság egyik legkellemetlenebb té-nyezője a pesti házmester, aki elszedi a nyo-morgó lakó kenyerének tetemes részét és há-lából durva hajlamai céltáblájának tekinti azo-kat, akikből él és akikből vagyont szerez.

A háziurak ugyanis hiába zsebelik be a hor-ribilis házbért, arról már nem gondoskodnak, hogy az ő házukat rendbentartó házmester megélhetésben is részesüljön. Hiába a háziurak alkalmazottja a házmester, azért az existenciá-járól a lakóknak kell gondoskodni. Azt az em-bert, akit a házigazda lelketlen zsarnokul rá-szabadít a lakóira, ezeknek a szegény, éhező partájoknak kell eltartaniok és hogy jól eltart-sák őket, arról gondoskodik a házmester ur, aki hihetetlen mértékben kizsarolja az ő ház-bért fizető rabszolgáit. Könnyen teheti ezt, mert a háziur a lakókat a legtökéletesebb mértékben kiszolgáltatja a házmestereknek. Soha és sehol szemérmetlenebb módon nem üzték a nyilt zsa-rolást, mint ahogy Budapesten azt a goromba modorukról ismeretes házmesterek cselekszik.

Vannak házak, ahol a házmester jövedelme megközelíti az államtitkári javadalmazást. Min-den lakó megfizeti az ugynevezett „házmester-pénzt“, ami a lakbér bizonyos százaléka és amiért természetesen ellenszolgálatot nem, de durvaságot, azt bőven kap. A házmesterpén-zen kívül természetesen külön kapupénzt is kell fizetnie, ha este 10 óra után merészkedik hazamenni. A csöngetés után egy rövid negyed-órával már megjelenik a házmester, aki mo-rogva nyújtja ki a kezét a tiz és husz fillérek-ért és alkoholgőzt lehelő szájával goromba sza-vakat suttog a lakó fülébe azért, mert „sokáig“ csöngetett. A házmesteri suttogás főlhallatszik

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

333.328.3

Hely

Idő

1913

Személy

Helyszám

Szerző g. f.

Cím A pesti házmester

Forrás: A Nap.

Bp.

1913 I/21

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

persze a negyedik emeletre is, ahol az álmuk-ból fölriadt lakók csöndesen és remegve meg-állapítják, hogy a ház rettenetes mestere megint rosszkedvében méltóztatik lenni. Ezzel az adóval azonban még mindig nem intézte el a szegény partáj a házmesterrel szemben fön-nálló kötelezettségét. Mert hátra van még az

ugynevezett „szemétpénz“, amelyet azért fizet minden hónapban (egy-két koronát) a lakó, mert a házmester naponként leviteti a lakás-ban összegyűlt szemetet a kapu alá. Hasztalan akarja ezt a lakó maga megtenni, esetleg a cse-lédjével megcsináltatni, ez tilos és a szemétpénz minden esetben és minden lakóra köte-lező. Hasonlóképpen kötelező a „padlás pénz“ is, amely azért jár a házmester urnak, mert a padlason a lakó ruhát száríttat. Van azonkívül „portvispénz“, „mángorlopénz“ és ahol lift van, „lift pénz“. Mindenért fizetni kell a házmester urnak, mert a partáynak ingyen semmit sem szabad.

A leghumorosabb azonban, hogy ezeken a különböző és évenként tetemes summára rugó házmesterpénzekén kívül még ott van az ujesztendő is, amikor ugyanaz a házmester, aki-nek egész éven át csak durvasága, káromko-dása és gorombasága volt a lakó számára, ké-pes komoly és szelid arccal boldog ujesztendőt kívánni. Természetes, hogy ezt ingyen és a világért sem önzetlenül cselekszi, hanem jó kis ujesztendei borralalóért, amely, ha el találna maradni, akkor az újévi jókívánat káromkodó menydörgéssé ércesedik és a partáj úgy röpül a méregdrága lakásból, mintha sohasem fizette volna a házmesterpénzeket, a szemétpénzeket, a padlás pénzeket, a portvispénzeket, a mángorló-pénzeket és lift pénzeket. Oh, mert nagy a ház-mestereknek az ő hatalmuk. Hiába izzadja ki

a lakó pontosan a házbért, a házmester ur megis fölmond neki, sőt gyakran fölmondás nélkül is kiteszi az utca közepére, különösen, ha ezen szí-veességért az új lakótól előzetesen egy kis jóra-való tiszteletdíjat kap. Mert tudni kell, hogy nincs az a munkapárti országgyűlési képviselő, aki a proviziós üzletek lebonyolításához job-ban értene, mint egy vérbeli pesti házmester.

Annyi panasz, annyi keserves jajgatás, annyi kétségbeesett rimázkodás fakad a házmesterek mogorva lépteinek nyomán és annyi köny ser-ked a házmesteri önkénykedés tobzódása foly-tán, hogy igazán megérdemelne ez az örökkön aktuális és mindig égető kérdés egy kis ható-sági figyelmet. Rettenetes mérveket ölt Buda-pesten a „házmesterkedés“. Ezeket a szívtelen basákat, ezeket az élelmes és bárdolatlan par-tájfosztogató zsarnokokat egyszer tán mégis meg kellene már rendszabályozni. Megjött az igazi tél, hó borítja az utcákat, ilyenkor legtöb-bet szenved a lakó a ház zsaroló atyaistenétől, ilyenkor legelviselhetlenebb az ő gyötrő ural-muk. Télen katasztrófaszámba megy, ha a ház-mester ur kifacsarván a hatgyermekes lakót, kirugja a fagyos, havas utcára. Ilyenkor, télen szörnyü kalváriát diktál a házmester a didergő partáynak, akinek soha sem szoktak igazat ad-ni a hatóságok. Hol itt a segítség? (g. f.)

***